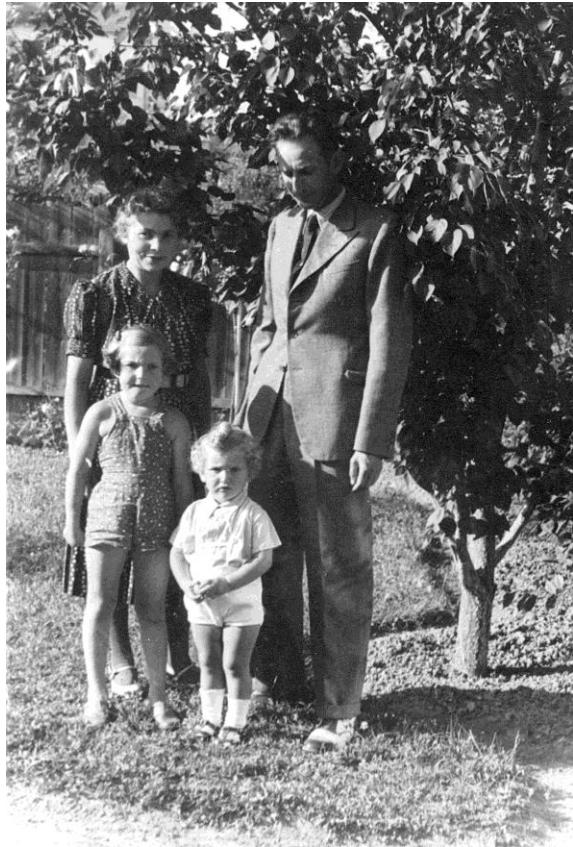

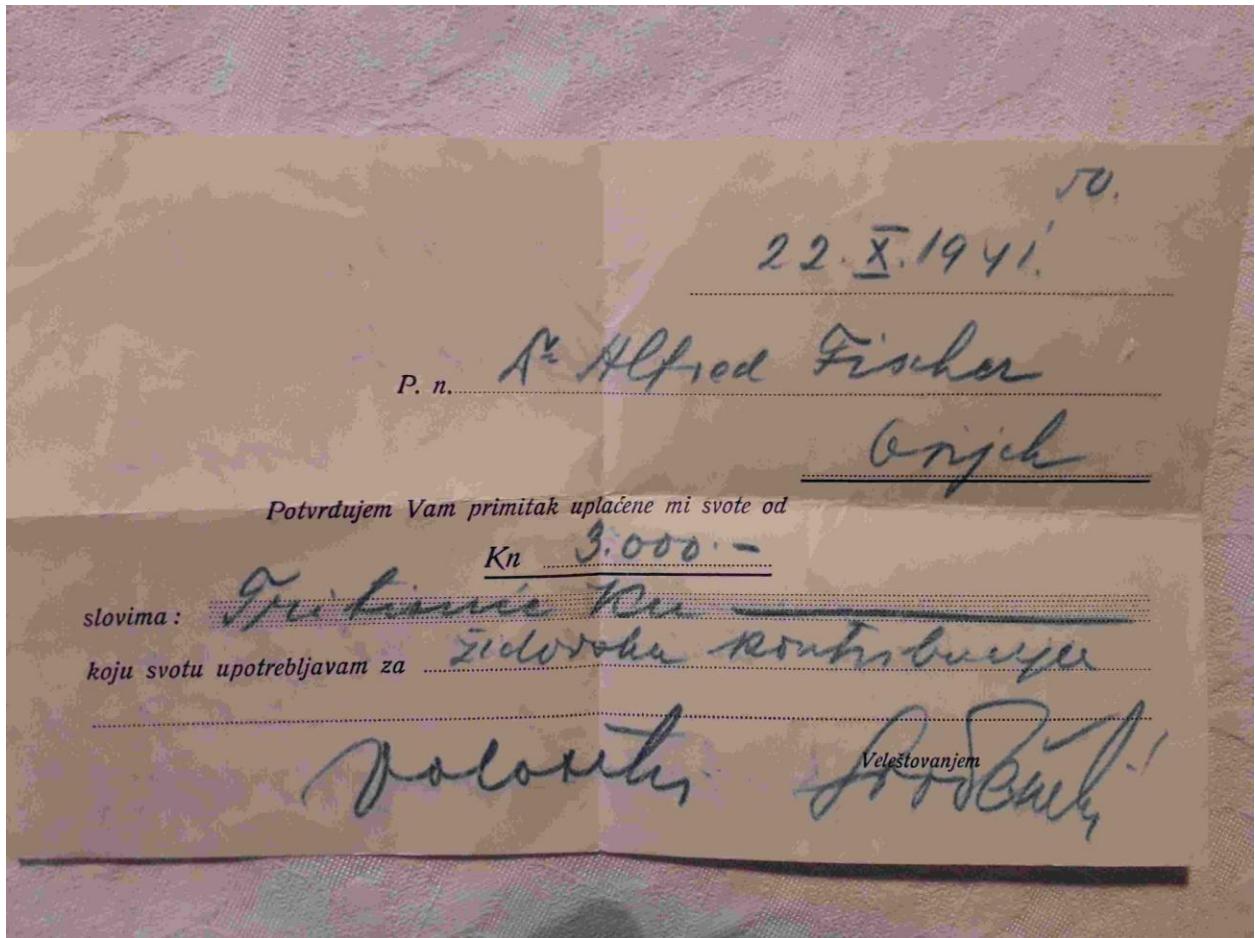
Darko Fischer: Kako su me spasili

Državni udar od 27. ožujka 1941. nagovijestio je da Jugoslavija neće izbjegći ratne strahote. 6. travnja 1941. uslijedio je napad nacističke Njemačke i njenih saveznika na Kraljevinu Jugoslaviju te njen raspad. Osnivanje NDH 10. travnja 1941 i rasni zakoni označili su smrtnu opasnost za Židove. Moj otac je prebjegao u tada još sigurnu Mađarsku, moja mati s nas dvoje djece nakon kraćeg boravka u Osijeku sklonila se u sjevernu Bosnu, ali samo do proljeća 1943. kada bježimo u Mađarsku. Ilegalni prijelaz granice omogućuje nam osječki odvjetnik Kamilo Firinger, upravo nedavnom proglašen „Pravednikom među narodima“. Skrivanjem na pustarama i po Budimpešti, na raznim adresama i skrovištima Crvenog križa, majka i dvoje djece su preživjeli i dočekali ulazak Crvene armije, dok su oca pogubili mađarski nacisti „Njilaši“. Konvojem se vraćamo u Osijek u travnju 1945.

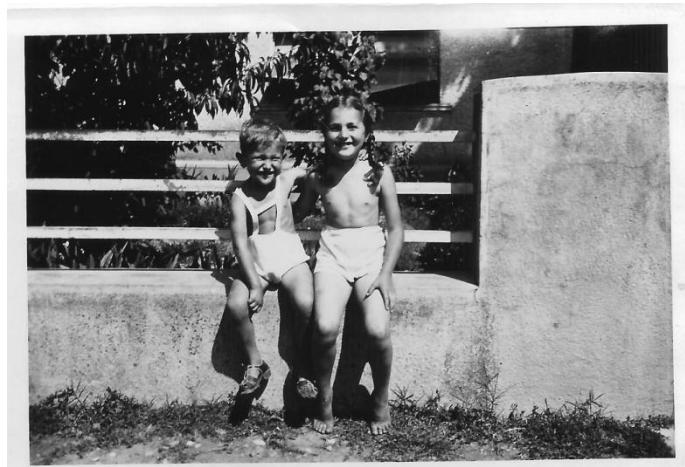
Slika 1: Obitelj Fischer, 1940. Darko kao dijete, sa starijom sestrom Leljom i roditeljima Alfredom i Margitom. Snimljeno u vrtu obiteljske kuće u Osijeku

Židovske kontribucije u NDH bile su metoda ucjenjivanja Židova i način oduzimanja njihove pokretne imovine. Iako je kontribucija bila prikazana kao dobrovoljno davanje, zapravo je bila oblik iznuđivanja. Mnogi Židovi su je plaćali jer su se nadali će na taj način spasiti vlastiti život i živote svoje obitelji, a i oslobodili već uhićene članove obitelji iz zatočeništva.

Slika 2. Potvrda o plaćanju židovske kontribucije Darkovog oca Alfreda Fischera, 1941.

Bijeg od odvođenja u logor i od sigurne smrti Darkova porodica potražila je u izbjeglištvu. Otac je prebjegao u Mađarsku a majka se s djecom sklonila u mjesto Odžak u sjevernoj Bosni, gdje je Darkov stric, liječnik, bio donekle zaštićen

Slika 3. Darko sa sestrom u Odžaku, sjeverna Bosna, 1942.

Osječki odvjetnik Kamilo Firinger, pomogao je Darkovoj obitelji da ilegalno prebjegnu u Mađarsku u proljeće, Firinger je nedavno od strane Yad Vashema , izraelskom muzeju Holokausta, proglašen „*Pravednikom među narodima*“. Odličje „*Pravednik među narodima*“ dodjeljuje se osobama koja su spašavale Židove tijekom progona u Drugome svjetskom ratu izlažući opasnosti svoj život i živote članova svoje obitelji. Tim najvišim izraelskim državnim priznanjem za nežidove, odlikovano je više od 23 tisuće osoba diljem svijeta, a među njima i više od 100 iz Hrvatske.

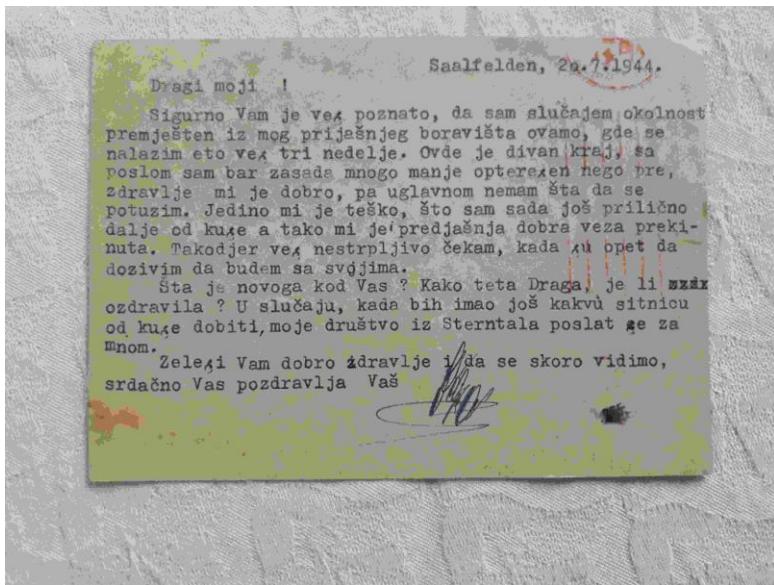

Slika 4. Osječki odvjetnik Kamilo Firinger, oko 1935. Godine

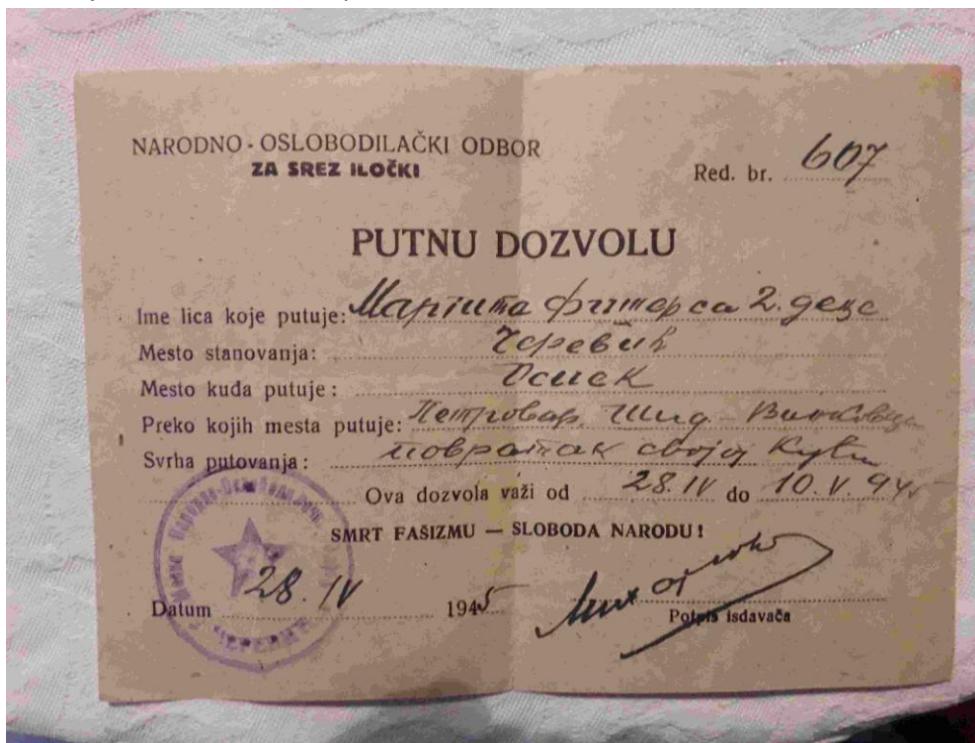
Slika 5. Ratni bijeg preko Drave: kako je to zamišljao osječki slikar Zlatko Bourek

Darkov ujak Željko je odmah po uspostavi NDH shvatio opasnost koja mu prijeti pa se sklonio u srijemsko selo u kuću svoje supruge i njenih roditelja. Kako je još ranije promijenio svoje prezime iz Schlesinger u Sokolić, njegov židovski identitet nije bio otkriven. Odveden je na prisilni rad u Njemačku kao Srbin! Iz radnog logora javlja se svojoj majci koja se sve vrijeme skrivala u seoskoj kući

Slika 6. Dopisnice Darkovog ujaka iz radnog logora u Njemačkoj svojoj majci u NDH

Darkov otac ubijen je u progonu Židova u Mađarskoj. Majka s dvoje djece nakon preživjelih progona i razaranja Budimpešte vratila se u Hrvatsku.

Slika 7. Putna dozvola izdana od partizanskih vlasti za povratak Margite Fischer s dvoje djece iz Srijema u Osijek